

TUNTOSARVI

N:o 18 1981

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 18

30 p:nä lokakuuta 1981

7. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja
puh. 935-31308

SISÄLLYS

Ajankohtaista	1
Harjoittelijana Norjassa	5
Lukijan kirjeitä	8
Uusi kirja kuurosokeudesta	8
Kuurosokeiden pohjoismainen konferenssi	9
Matkalla pohjois-Norjassa	13
Pienten piiri	17
Miten perheen käy	19

AJANKOHTAISTA

PALJON VERONPALAUTUKSIA

Monet ihmiset saavat joulukuussa veronpalautusta. Valtiovarainministeriö ilmoitti, että ihmiset ovat maksaneet paljon liikaa veroja tänä vuonna. Nämä ylimääräiset rahat palautetaan joulukuussa ihmisille. Ihmisillä on vähennyksiä niin paljon, että he ovat maksaneet liikaa veroja. Veroilmoitusta tehdessä pitää muistaa siihen laittaa vähennykset. Vähennyksiä ovat sairaala-, lääke- + lääkärimaksut, korot ja muut semmoiset maksut, jotka on ilmoitettu veroviranomaisten ohjeissa.

ASUKKAAT MUKAAN SUUNNITTELUUN OMILLA ASUNTOALUEILLA

Valtion toimikunta on jättänyt mietintönsä sisäministerille. Mietinnössä on, että asukkaiden valtaa päättää alueensa asioista on lisättävä. Toimikunta haluaa saada meidät kaikki asukkaat osallistumaan. Toimikunta ehdottaa, että kuntiin ja kaupungin osiin perustetaan toimistoja, joiden tehtävänä on kertoa päättäjille, mitä kuntalaiset haluavat. Toimistoista saisivat myös asukkaat tietoa kunnan tai kau-

pungin asioista.

Muistetaan, että kuurot ja kuurosokeat saavat tulkin, kun he osallistuvat tilaisuuksiin. Jos menet asukasyhdistyksen, taloyhtiön tai talotoimikunnan kokoukseen, tilaa tulkki mukaan. Osallistuminen on tärkeää, niin tulee oma mielipide tiedoksi kaikille.

KUUROT JA KULTTUURISEMINAARI JYVÄSKYLÄSSÄ

Kuurot ja kulttuuriseminaari oli viikonvaihteessa Jyväskylässä. Seminaarissa käsiteltiin kuurojen omaa kulttuuria ja kuurojen kulttuurin suhdetta kuulevien kulttuuriin. Todettiin, että kuuroilla on oma kulttuuri. Kulttuurin perusta on oma kieli, viittomakieli. Kuulevien kulttuuri tulee kuurojen maailmaan koulujen ja tiedotusvälineiden kautta. Monet apuvälineet, viimeiseksi teksti-TV auttaa kuuroja lähestymään kuulevien maailmaa. Seminaarissa ehdotettiin, että perustetaan uutisryhmiä, käydään yhdessä läpi uutisia. Niin tiedämme, mitä maailmalla tapahtuu. Ehdotettiin, että kuurot ottavat yhteyttä entistä enemmän kouluihin, joissa lapsemme ovat. Kuntien, valtion ja läänien edustajat kertoivat, ettei ole olemassa erityistä vammaisten kulttuurilakia. Sitä ei tarvita. Kaikki anomukset ja muu tuki voidaan saada

nykyisten lakien ja tukimuotojen kautta. Yhtään perusteltua anomusta ei hylätä. Seminaarissa puhuttiin, että erityishuomio on kiinnitettävä lapsiin. Lapsien on opittava lapsena paljon, että tulee toimeen aikuisena. Siksi on tärkeää lukea muutakin kuin Aku Ankkaa. Isona on sitten sanoja, joita käyttää ja ymmärtää. Jos lukee vain sarjakuvalehtiä, ei isonakaan ymmärrä muuta kieltä. Työväenopistoissa ja kansalaisopistoissa on kuuroille omia ryhmiä. Myös kuulevien ryhmiin pitää mennä, jos löytyy kiinnostavia aiheita. Lapsille löytyy myös monia harrasteita kansalaisopistoista. Aistivammaiset voivat perustaa opintokerhoja. Jo kolme ihmistä voi perustaa opintokerhon. Valtio antaa pientä opintoavustusta vuosittain opintokerhoille. Ja muista kaikessa harrastamisessa voi olla tulkki mukana.

Lauantai-iltana oli kuurojen iltamat. Annikki Moilasan johtama viittomakuoro esiintyi. Raamatun luomiskertomuksen esittivät Pirkko Janhonen ja Pirkko Johansson Eija Rantatalon säestämänä. Esa Kauppinen viittoi runoja. Pantomiinia esittivät Risto Rautanen ja Erkki Sivonen. Vaasan Kuurojenyhdistyksen tanhuryhmä esitti kansantänhujä ja taikurina toimi 13-vuotias Marianne Aro. Näyteltiin ja laulettiin yhdessä. Ja kaikilla oli niin mukavaa.

Väinö Pelli:

VÄINÖN UUSI KOTI

Väinö Pelli, tuoli ja telkkari Kuopiosta muuttivat ensimmäiseksi syyskuun 14 päivänä uuteen Kuurojenkotiin Simssinkankaalle. Kaikki 40 asukasta saavat käyttöönsä oman 14 neliön valmiiksi kalustetun huoneen, josta voidaan toki kuljettaa tavaraa pois omien tieltä, kertoi kodin johtaja Pertti Taimisto. Henkilökuntaa on 18. Heidät opetetaan käyttämään viittomakieltä. Kaikki 40 asukasta eivät voi muuttaa yhtäaikaan. Pyritään siihen, että kun kodin vihkiäiset ovat lokakuun 10 päivänä, niin 15 asukasta olisi muuttanut kotiin.

VIHKIÄISJUHLA

Pohjois-Suomen Kuurojenkoti vihittiin käyttöönsä Oulussa lokakuun 10 päivänä. Viisisataa kuuroa ja kuurojen ystävää oli paikalla. Kuuroille ja kuuroso-

keille tarkoitetun talon siunasi käyttöön piispa Olavi Rimpiläinen. Tervehdyksen esitti myös sosiaali- ja terveysministeri Katri-Helena Eskelinen. Lopuksi oli kahvitarjoilu. Puheissa todettiin, että kuuron paikka ei ole mielisairaalassa. Kuurojenkodissa palvellaan kuuroja viittomakielellä.

HARJOITTELIJANA NORJASSA

Saavuimme Maijan kanssa Norjan pääkaupunkiin Osloon perjantaina 18.9. Matka Uddevallasta Osloon kesti neljä tuntia junalla. Meidät otettiin hyvin ystävällisesti vastaan. Saimme asunnon kuurojen koululta. Illalla tapasimme kuurosokeiden työntekijöitä.

Meillä oli hyvin mielenkiintoinen ohjelma. Saimme seurata ja tutustua siihen miten Norjassa tehdään työtä kuurosokeiden kanssa.

Norjassa on keskusryhmä, jolle valtio maksaa palkkaa. Keskusryhmässä on kolme työntekijää, psykologi, sosiaalityöntekijä ja ympäristöterapeutti. Keskusryhmän tehtävä on pitää kortistoa kaikista norjalaisista kuurosokeista. Keskusryhmä tekee

myös kotikäyntejä jokaisen uuden kuurosokean luo, jakaa tietoa kuurosokeudesta ja suunnittelee kuurosokeiden kanssa tehtävää työtä.

Oslon keskustassa on huoneisto, jonka kuurosokeiden yhdistys oli vuokrannut. Huoneistossa oli kuurosokeiden konsulentin toimisto. Samassa paikassa toimii kuurosokeiden päiväkeskus. Päiväkeskus on auki kahtena päivänä viikossa. Silloin kuurosokeat kokoontuvat tapaamaan toisiaan. He keskustelevat, askartelevat ja jos jollakin on syntymäpäivät tai muuta juhlaa, he järjestävät juhlat päiväkeskuksessa. Päiväkeskuksessa on johtaja, joka auttaa kuurosokeita askartelussa.

Jokatoinen keskiviikko kokoontui kuurosokeiden kontaktikerho Oslon keskustassa olevaan huoneistoon. Olimme Maijan kanssa myös siellä. Kerhoon tuli noin kolmekymmentä kuurosokeaa ja kuuroa ja muutamia kuulevia. Joimme kahvia ja keskustelimme kuurosokeiden kanssa. He järjestävät myös arpajaisia ja joskus tanssia.

Olimme myöskin kaksi päivää kuurosokeiden palvelutalossa Eikholtissa. Seurasimme kuurosokeiden työskentelyä työtuvassa. Kuurosokeat kutoivat kangasta, solmivat ryijyjä tai kokosivat puusta esineitä. Kävimme tapaamassa kuurosokeita myöskin

heidän kodeissaan. Osa kuurosokeista asuu Eikholtissa pysyvästi ja osa vain muutaman viikon.

Ne kuurosokeat, jotka ovat vain vähän aikaa menevät kotiin ja uusia kuurosokeita tulee taas muutamaksi viikoksi. Kuurosokeat käyvät siellä työterapiassa. Tapaavat toisia ja tekevät käsitöitä.

Kävimme myöskin kuurojenkodissa. Siellä asui 56 kuuroa, joista 10 oli kuurosokeaa. Jokaisella oli oma huone. Siellä oli myöskin kaksi työtupaa. Toinen oli pienempi ja aivan lähellä. Siellä naiset kävivät tekemässä erilaisia käsitöitä. Käsitöitä myydään joulumyyjäisissä. Myyjäisistä saaduilla rahoilla järjestetään jotakin yhteistä kaikille kuurojenkodin asukkaille. Toinen isompi työtupa oli noin kolmensadan metrin päässä. Sinne kuurot ja kuurosokeat voivat mennä työskentelemään jos halusivat. Isommassa työtuvassa oli monet kangaspuut. Siellä kudottiin mattoa, poppanaliinoja tai raanuja. Toiset neuloivat ja joku ompeli pukua. Työtuvassa oli monta ohjaajaa, jotka auttoivat kuuroja ja kuurosokeita.

Monet kuurosokeat Norjassa kyselivät millaista meillä on Suomessa. Mitä Suomen kuurosokeat tekevät. Kerroimme heille meidän toiminnasta Suomessa. Norjalaiset kuurosokeat lähettävät paljon terveisiä Suomen kuurosokeille.

LUKIJAN KIRJEITÄ

Leevi Haverinen, Kuhmosta, kirjoittaa Kainuun marjasadosta tänä syksynä. Valtion metsämailla oli ollut melko paljon mustikoita. Pitäjän marjastajia oli ollut paljon marjassa siellä valtion mailla. Kaupat maksoivat aika hyvin mustikkakilosta Kainuussa. Puolukoita oli aika vähän. Kylmä ja sateinen kesä vaikuttivat, ettei marjat oikein kypsyneet. Puolukkakilo maksoi kaupassa 10 mk. Koska marjoja oli vähän, niin kilohinta nousi. Toisinpaikoin sattui saamaan hyvinkin paljon marjoja, jos löytyi hyvä marjapaikka.

UUSI KIRJA KUUROSOKEUDESTA

Liiton kirjapainosta on ilmestynyt uusi kirja nimeltä OLEN KUUROSOKEA. Kirjan on kirjoittanut englantilainen kuurosokea Richard Kinney. Kirja maksaa 25 mk. Tilausosoite on Näkövammaisten Keskusliitto ry, Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51.

Puheenvuoro Kuurosokeiden pohjoismaisessa konferenssissa 24-26.9.81

Allan Bernving, Ruotsi:

MITÄ TARKOITAMME KULTTUURILLA?

Kulttuuri on kaikkea, jonka kanssa olemme tekemisissä jokapäiväisessä elämässä. Se on työtä, koulutusta, meidän kieleämme, sosiaalista yhdessäoloa, vapaa-ajan aktiviteettia jne.

Aikaisemmin ihmisten aika meni elannon hankkimiseen. Työkalut tehtiin itse. Kun elinolosuhteet paranivat, näiden tarpeiden tyydyttämiseen meni vähemmän aikaa. Jäi aikaa hankkia sellaista, joka antoi sisältöä elämään. Samoin on nyt meidän vammaisten kohdalla. Elinolosuhteet ovat suhteellisen hyvin ja mielenkiinto on herännyt koskemaan kulttuuripalveluja.

Meidän modernissa yhteiskunnassamme tulisi olla kaikilla kansalaisilla samat oikeudet koulutukseen, sosiaaliseen turvallisuuteen sekä kulttuuriin.

KUINKA TÄMÄ OIKEUS TOIMII TODELLISUUDESSA?

Kulttuuritarjonta edellyttää hyvää näköä, kuuloa ja

liikuntakykyä. Jos nämä edellytykset puuttuvat, kuten esim. meiltä kuurosokeilta, tulee useimmiten mahdottomaksi nauttia kulttuuripalveluista. Kuurosokea ei voi lukea tavallisia lehtiä, kuunnella radiota, katsella TV:tä tai filmiä, ei käydä tavallista koulua, ei myöskään yksinomaan kuuroille tai näkövammaisille tarkoitettua koulua. Täytyy suunnitella tarkoin, miten kuurosokeat voivat käyttää hyväkseen edes pientä osaa kulttuurista.

TÄRKEITÄ KOHTIA KULTTUURIPALVELUISSA

Nämä ovat yleensä niitä alueita, joista kuurosokeat eivät pääse nauttimaan.

Ensimmäinen ja ehkä tärkein on
TIEDONSAANTI, toinen on SOSIAALINEN
YHDESSÄOLO ja kolmas KOULUTUS JA TYÖ

Teatteri ja konsertit eivät hyödytä kuurosokeita. Kuurosokeilla on myös suuri tarve saada tietää, mitä tapahtuu. Kuurosokeat jäävät melkein kokonaan tiedonsaannin ulkopuolelle. Tieto annetaan yleensä tavallisella kirjoituksella tai kuulon kautta.

Elämme juuri kansainvälistä vammaisten vuotta. Meillä on hyvä syy muistuttaa kuulevia ja näkeviä siitä, miten huonosti asiat ovat hyvinvointivaltiossa.

Ruotsissa ilmestyy 200 päivälehteä, vielä enem-

män viikkolehtiä, 200-300 ammattilehteä. On valinnanvaraa.

Kuurosokeille Ruotsissa ilmestyy 1 uutislehti/x viikossa. Sen sisältö vastaa yhtä tavallisen uutislehden sivua. Me toivomme, että vammaisten vuosi todella herättäisi ihmiset solidaarisuuden ajatteluun. Solidaarisuutta ei nyt ole. Näyttelyiden, museoiden yms. kohdalla asiat ovat huonosti. Voisi puhua pitkään kulttuurielämän nurjista puolista. Meidän on saatava enemmän voimaa vaatimuksillemme. Kaikissa pohjoismaissa pitäisi järjestää protestitilaisuuksia. Ei ainoastaan kuurosokeat saa liian vähän tietoa, myöskään suuri yleisö ei tiedä, mitä vamma todella on.

Sanotaankin, että jos suuri yleisö tietäisi enemmän vammasta niin vammaisten vaikeudet muuttuisivat huomattavasti pienemmiksi.

Olisi omaksuttava uusi tapa katsoa vammaa:

Kukaan ei ole vammaisen vain siitä syystä, että istuu pyörätuolissa tai on kuurosokea. Jos yhteiskunta ei ole rakennettu siten, että kaikki voivat elää ja asua siinä, silloin muuttuu vammaiseksi.

Vamma ei siis johdu ihmisestä. Se johtuu siitä, että jossakin on jotakin vikaa. Tämän takia ihminen, jolla on jokin puute tai sairaus, ei pysty olemaan

mukana tasavertaisesti. Vamma on siis siirretty yksilöstä yhteiskuntaan. Tämä sisältää suuren vastuun sekä yhteiskunnalle että yksityiselle ihmiselle esim. kulttuurin järjestämisessä. Heidän pitäisi tuntea vastuuta toiminnan järjestämisestä siten, että kaikki voisivat siihen osallistua. Tämän takia esim. kaikkien päivälehtien pitäisi julkaista edes pieni osa artikkeleistaan pistekirjoituksella, äänilehtenä jne. Meidän tulisi saada tietoa (esim. kuntien lähettämä informaatio) sillä tavalla, jolla voimme sitä vastaanottaa. Esim. Ruotsista: Kolme vuotta sitten kaikki Ruotsin kansalaiset saivat lehden »Ruotsin valtiopäivät». Lehdessä kirjoitettiin, miten ruotsalainen yhteiskunta rakentuu, mitä on perustuslaki, kuinka jokaisella ihmisellä on oikeus osallistua päätöksentekoon, vaapat vaalit jne. Kuinka moni ruotsalainen pystyi lehden lukemaan? Sitä ei ole tutkittu. Ruotsissa on 70 000 näkövammaista, jotka eivät pysty lukemaan tavallista lehteä, suuri joukko siirtolaisia, jotka eivät osaa maan kieltä. Oli siis paljon ihmisiä, jotka eivät pystyneet lukemaan ko lehteä.

Näin pitkälle kuulevat ja näkevät ajattelevat, myös päättäjät. Meidän on aina muistettava puhua näistä puutteista, ehkä siten voimme saavuttaa paremmat tulokset myös kulttuurin alalla.

Frank Brurberg, Norja:

Norjassa ilmestyy kuurosokeiden lehti, jossa on 4 pistekirjoitussivua. Pian sivumäärää lisätään 12. Lehti ilmestyy 5 päivänä viikossa (ma-pe). 12 sivun painos tulee sisältämään 4 sivua kotimaanasioita ja 8 sivua ulkomaanasioita.

Lisäksi ilmestyy viikkolehti isokirjoituksella. Tämä lehti sisältää myös jonkin verran uutisia. Ehkä myöhemmin tämä viikkolehti muutetaan järjestölehdiksi. Lehdessä annetaan tietoja kuurosokeiden kurseista ym. tapahtumista. Myös kuurosokeat voivat lähettää lehteen omia kirjoituksiaan.

On tärkeää, että pohjoismaiden kuurosokeat saavat tavata toisiaan. Kuurosokeiden ryhmä on pieni, esim. nuoria on vähän. On tärkeää, että he voivat matkustaa yli rajojen tapaamaan toisiaan.

MATKALLA POHJOIS-NORJASSA

Viime kesänä kävin ystäväni kanssa muutaman päivän kestäneellä matkalla Pohjois-Norjassa. Ajoimme Enontekiön kautta Kautokeinoon. Olimme yötä kei-

nossa ja matka jatkui aamulla kohti Altaa.

Alta on pieni paikkakunta meren rannalla. Kalastus on Altan tärkein elinkeino. Kävimme satamassa, jossa oli paljon erikokoisia veneitä ja pieni laiva. Meri oli kuljettanut rantakivien väliin mitä erilaisempia tavaroita ja rojua. Altassa on myös tehdas. Se on suuri rakennus, jonka ulkopuolella on suuret kasat kivilaattoja. Osa laatoista on epämääräisen muotoisia. Osa oli hiottu ohuiksi ja säännöllisen muotoisiksi. Jossakin Altan lähellä on paikka, mistä saadaan näitä kivilaattoja. Laatat tuodaan tehtaaseen ja siellä ne hiotaan eri muotoiseksi ja eri kokoisiksi riippuen siitä mihin niitä tarvitaan.

Eräältä norjalaiselta ystävältäni olen kuullut, että kivilaattojen louhiminen ja hiominen on Norjassa yleistä. Kierrellessämme Altassa, näimme paljon taloja, joiden kattoihin ja seiniin näitä laattoja oli käytetty. Näitä kivilaattoja viedään Norjasta myös muihin maihin.

Altassa olimme vain muutaman tunnin. Jatkoimme matkaa kohti Hammerfestia. Jo ennen Altaa maisemat olivat muuttuneet jylhiksi. Vanha automme jaksoi nousta kaikki suuretkin mäet. Pelkäsinkin kyllä ettei autovanhuksemme jaksaisi nousta mäkiä ja jäisimme neuvottomina maantielle. Onneksi näin ei

käynyt ja saimme jatkaa matkaa. Maisemat Altan ja Hammerfestin välillä olivat komeat. Vaikka oli jo heinäkuu, niin tunturin rinteillä oli lunta. Korkealla tunturissa on kesälläkin viileää ja lumi ei ehdi sulaa. Tienvieressä oleva lumi oli pölyistä ja harmaata.

Hammerfest sijaitsee Kvaløy-nimisellä saarella. Kun sinne mennään, pitää ylittää pitkä silta. Sillan ylittämisestä pitää jokaisen maksaa. Maksu otettiin erikseen autosta ja ihmisestä. Se tuntui aika omituiselta. Olemmehan Suomessa tottuneet ettei siltojen ylityksestä ja teillä ajamisesta tarvitse erikseen maksaa. Norjan maaseudulla on paljon lampaita. Lampaita oli myöskin Kvaløy-saarella. Lampaat olivat hyvin rauhallisia. Ne nukkuivat hyvin lähellä tienreunaa, eivätkä välittäneet ohiajavista autoista.

Kvalöyn saari, missä Hammerfest sijaitsee, on noin 20 kilometriä pitkä. Saari on karu ja kallioita on joka puolella. Itse Hammerfest on pieni eloisa paikka. Se on ollut kaupunkina vuodesta 1789 alkaen. Nykyisin se on uudenaikainen pieni kaupunki. Siellä on asukkaita 8000. Hammerfest on maailman pohjoisin kaupunki. Se sijaitsee Norjassa, vähän pohjoisempana kuin Utsjoki meillä Suomessa. Hammerfestissä on kaksi leirintäaluetta. Molemmilla leirintäalueilla oli paljon ihmisiä. Mekin menimme teltoinemme toiselle leirintäalueelle. Se oli melko

korkealla rinteellä. Ilma oli viileä ja meillä piti olla paljon vaatteita päällä ennenkuin menimme makuupussiin. Aamulla heräsimme siihen, kun kuulumme lampaiden kävelevän telttamme ulkopuolella. Lampaat kulkivat vapaina ja söivät ruohoa leirintäalueen nurmikolla.

Juotuamme aamukahvit lähdimme katselemaan kaupunkia. Kaupungin keskusta oli samantapainen kuin minkä tahansa kaupungin. Tyypilliset nähtävyydet olivat satamassa ja sen lähellä. Satamassa kalastajat myivät tuoretta kalaa suoraan veneistä. Lähellä kalasatamaa oli myös kalatehdas. Kalan haju tuntui jo kauas. Haju oli paha. Tehtaalla kalat puhdistetaan ja purkitetaan. Osa kaloista pakastetaan. Kalastuksen lisäksi matkailu ja kaupankäynti ovat Hammerfestille tärkeitä. Ollessamme lähellä satamaa näimme suuren laivan tulevan kohti satamaa. Kun matkustajat tulivat laivasta, alkoi kaupungilla melkoinen vilinä. Pankeissa oli jonoa, kun matkustajat vaihtoivat norjalaista rahaa, koska halusivat mennä ostoksille. Onneksi olimme jo ennen laivan tuloa tehneet omat ostoksemme. Olimme nähneet maailman pohjoisimman kaupungin ja oli aika lähteä. Palasimme saman sillan kautta mistä olimme tulleetkin. Ihmeeksemme huomasiimme, ettei sillan ylityk-

sestä enää tarvinnut maksaa.

Palasimme Suomeen toista tietä kun olimme tulleet. Lähellä Karasjokea, lähellä Suomen rajaa, maisemat muuttuivat tasaisemmiksi. Kauniit kallioiset rinteet olivat jääneet taaksemme. Matka oli piristävä. Haluaisin tehdä sen joskus uudelleen.

Nimimerkki »Tuulten tyttö»

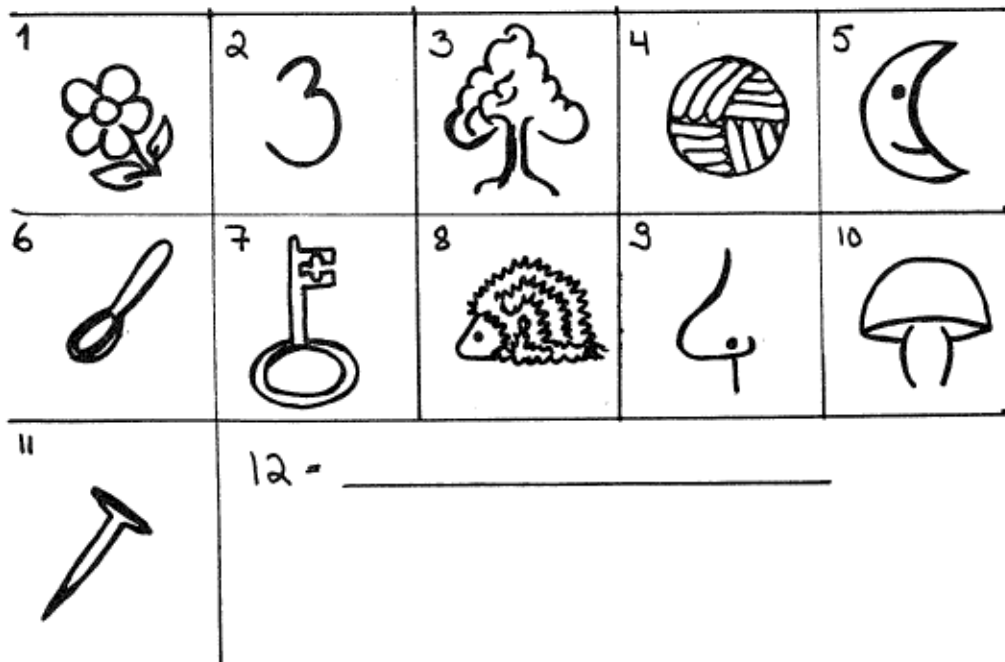
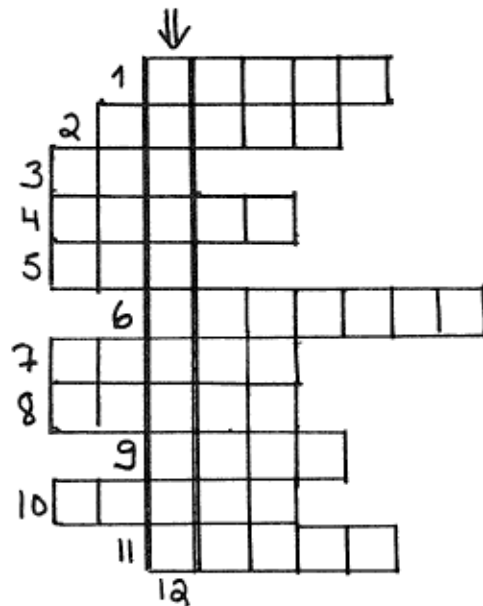
PIENTEN PIIRISSÄ

LASTEN POSTIA ODOTTAA
MARJA LANTERI
KUKKUMÄENTIE 27
40600 JYVÄSKYLÄ 60

RISTIKKO

18

19

MITEN PERHEEN KÄY?

Pitkän aikaa on ennustettu, että perinteinen perhe muuttuisi. On jopa ennustettu, että perhe nykyisessä muodossaan loppuisi. Ennusteille on haettu tueksi avoliittojen määrän nousu ja avioerojen määrän nousu. Kaikissa Euroopan maissa ja Yhdysvalloissa ovat avioerojen määrät lisääntyneet valtavasti 1960-1980. Esimerkiksi Yhdysvalloissa on avioerojen määrä kasvanut 2,5 kertaiseksi tänä aikana. Mutta toisaalta avioerojen määrä ei kerro kuin epäonnistuneet avioliitot, se ei kerro onnistuneista mitään. Voidaan olettaa, että päinvastoin nykyisin epäonnistuneet liitot puretaan. Ennen aikaan oltiin yhdessä loppuun asti, vaikei se tuntunutkaan hyvältä. Tätä väitettä tukee, että useimmiten eronneet solmivat uuden avioliiton ja pitävät sitä onnistuneena. Esimerkiksi USA:ssa, jossa eroja on eniten maailmassa, 75 % solmii eronneista uuden avioliiton. 92 % eronneista naisista arvioi uuden liiton olevan onnellisempi kuin entisen.

Avioituminen on pohjoismaissa ollut laskusuunnassa vuodesta 1965 lähtien. Yksi syy tähän on avoliittojen määrän kasvu. Ruotsissa on ennustettu, että vuonna 1997 on miehistä 42,5 % vanhoja poikia. Naisista on tällöin 36 % vanhoja piikoja.

On tutkittu nuoria kaikissa maissa. Tutkimuksessa on todettu, että nuoret haluavat avioliittoon. Vain hyvin vähän nuorista ei halua avioliittoon. Esimerkiksi Tanskassa nuorista miehistä 83 % on varma tulevasta avioliitosta ja 14 % piti sitä todennäköisenä. Vain 1 % nuorista miehistä torjui avioliiton tulevaisuudessa. Samoin on tutkittu, että nuoret haluavat saada omia lapsia.

MILLAINEN AVIOLIITTO

Aikaisemmin perheen perustana on pidetty, että se on harmoninen, tasainen olotila. Onnellisessa perheessä ei ole tappeluita tai ristiriitoja tämän käsityksen mukaan. Nykyisin perhetutkijoiden mukaan ristiriitojen olemassaolo ei ratkaise perheen onnellisuutta, vaan se, miten nämä ristiriidat ratkaistaan. Miten aviopuolisot ovat valmiit keskustelemaan ja ratkaisemaan erimielisyydet ja ristiriidat. Eräs tutkija on todennut avioliiton olevan jatkuva rauhanturvaponnistus, jossa jatkuvalla neuvottelulla saadaan jonkinmoinen järjestys aikaan.

Ristiriidat ovat olennainen osa perhe-elämää. Kaikissa perheissä on ristiriitoja. Perhe on myös olennainen osa maailmaa. Se ei voi jatkuvasti eristäytyä ulkomaailmalta. Me tuomme perhe-elämään

asioita ulkopuolelta, kuten työelämästä, kouluista, kursseilta ja joka puolelta. Vaikkakin perhe toimii meille turvapaikkana ja pakenemme sinne »paha maailmaa.» Perhe on riippuvainen kuitenkin muusta ympäristöstä. Eräs asia, mikä on vaikuttanut perheen ja avioliiton sisältöön, on äitien töihin meno. Se on toisaalta vapauttanut äidin hellan ääreltä. Toisaalta se on lisännyt äitien työtaakkaa. Työpäivien päälle odottavat kotityöt. On puhuttu, että äidit uurrastavat kolmessa vuorossa. Ensin työpaikalla, sitten illalla kotityöt. Ja yöllä hoidetaan vielä lapset. Tämä on johtanut työnjaon vaatimukseen. Myös miesten olisi osallistuttava kotitaloustöihin ja lastenhoitoon.

LOPUKSI

Yhteiskunnassamme on perhe melkeinpä tärkein solu. Se on yhteiskunnan ydin. Perheen ensisijainen tehtävä on jatkaa sukua, tehdä lapsia, hoitaa ja kasvatkaa niitä. Perheessä on aina ristiriitoja. Ne tulee keskustella valmiiksi, ratkaista. Ihminen ei pysty omistamaan toista ihmistä. Ei sitomaan sitä. Perheen onnellisuus on siinä, miten yhdessä kasvamme ja tuemme toisiamme.